

Fin bok om Baselstudenter

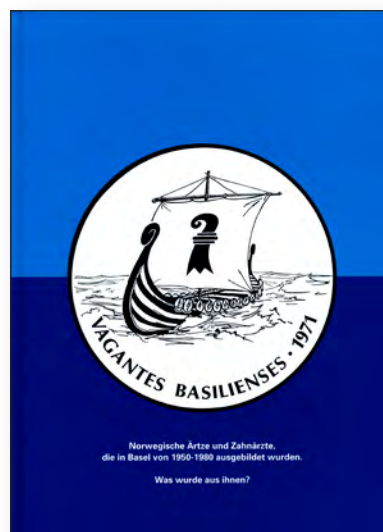
Michael 2015; 12: 311–12.

Svendsen E, Sundal E, Seeberg T, Torkildsen EM, Torkildsen HM, Mihatsch MJ, Fröscher R, Notaro R. (eds.) *Norwegische Ärzte und Zahnärzte, die in Basel von 1950–1980 ausgebildet wurden. Was wurde aus ihnen?* Basel/Tønsberg: Vagantes basilienses, AlumniMedizin Basel, 2014. 300 sider, ill. Pris: NOK 400,- pluss porto, henvendelse Harald Siem, siemb@online.no

I trettiårsperioden 1950 til 1980 utdannet 150 norske studenter seg til lege eller tannlege i Basel i Sveits. Dette var i en tid da det var nytt at studenter fra Norge reiste ut for å ta disse profesjonsstudiene. Tidligere hadde det vært lagt atskillige administrative hindringer i veien for å studere i utlandet fra norske myndigheters side, idet man mente at nettopp disse faggruppene skulle ha sin utdanning fra Norge. Stridighetene omkring utenlandsstudiene er for øvrig levende beskrevet i bøker og artikler av den senere oftalmologiprofessoren i Bergen, Torstein Bertelsen (1923–2008).

Det var mange universiteter i utlandet man kunne søke på. Et av dem var altså i Basel, i byen ved Rhinens øvre løp. Mange av medisinerne og tannlegestudentene som begynte der, gjennomførte hele studieløpet på dette studiestedet. Det ble derfor et ganske tett miljø, en norsk enklave som med datidens kommunikasjoner var ganske langt hjemmefra.

I denne boken finnes biografier over studentene – hvordan det var å være student og hvordan det gikk med dem videre i livet. Litt over 40 me-

disinere og 18 tannmedisinere har skrevet sine biografier selv. For de øvrige er biografiene basert på annet kildestoff. Ved bokutgivelsen i 2014 var 36 tidligere Baselstudenter avgått ved døden.

Især autobiografiene er fengslende lesning. Noen skriver riktignok ganske kortfattet, mens andre har skrevet fyldige og ettertenksomme artikler med interessante betraktninger over tiden som er gått. Selv om det er studenter fra en trettiårsperiode boken handler om, blir dette likevel en kohort med særpreg. De reiste ut som pionerer blant norske medisin- og tannlegestudenter i utlandet, dannet et studentfelleskap som for mange har holdt til denne dag, og de kom hjem til et yrkesliv i en sterkt voksende helsetjeneste. Biografiene beskriver derfor egentlig samme tema, men sett gjennom omtrent seksti par øyne. Det gir leseren verdifull innsikt i hvordan nettopp denne studiesituasjonen var. Et eksempel fra de mange morsomme detaljene: Møtet med en kultur som av og til kunne være uventet annerledes – som studentparet som fikk kjeft av vertinnen fordi de hengte opp sin klesvask til tørk på feil måte. De hadde hengt undertøyet ytterst på snorene og sengetøyet innerst (!). Slik gjør man altså bare ikke!

Men valget av Basel – eller for så vidt valget av en hvilken som helst utdanningsretning eller hvilket som helst studiested – er også mye annet. Mange av studentene hadde egentlig valgt mye mer, den dagen opptaksbrevet fra Basel ankom i postkassen og de bestemte seg for å reise. For i Baseltiden valgte de også ektefelle, sosialt fellesskap og faglig framtid – de valgte sine *liv*. Nettopp derfor er profesjonshistoriske bøker som denne viktig kildestoff. De personlige beretningene utfyller tørre sosiologiske data. Utgiverne sier selv at de ikke har funnet noen annen oversikt som på denne måten behandler en gruppe utenlandsstudenter. Det tror jeg de har rett i, og det gjør boken spesielt verdifull – i tillegg til at den er hyggelig lesning!

Er det da intet å kritisere? Jo, boken hadde tjent på å ha vært litt strammere redigert. Det gjelder helt fra tittelbladet og videre utover, for den kan både være vanskelig å skrive en korrekt henvisning til, og å finne fram i. Språket blir også litt ujevnt med så mange forfattere. Men dette er bare detaljer. Boken anbefales på det varmeste!

Øivind Larsen
Institutt for helse og samfunn
Universitetet i Oslo
oivind.larsen@medisin.uio.no